GREENPEACE

Greenpeace Česká republika, z.s.
• Prvního pluku 12, 186 00 Praha 8
IČ: 17049059

Ministr životního prostředí
Richard Brabec
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
100 00 Praha 10

V Praze dne 1. srpna 2019

Věc: Podnět k zahájení přezkumného řízení ve věci záměru „Pokračování v hornické činnosti – I. etapa Doly Bílina 2019 – 2035“, č.j. MZP/2018/710/3414, z důvodu nezákonnosti vydaného závazného stanoviska EIA

Greenpeace Česká republika z.s., se sídlem Prvního pluku 12, 186 00 Praha, IČO: 170 490 59, (dále jen “**podatel**”), tímto podává podnět dle § 42 zákona zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen “**správní řád**”) k zahájení přezkumného řízení podle § 149 odst, 6 správního řádu Ministrem životního prostředí ve věci souhlasného závazného stanoviska EIA k záměru „Pokračování v hornické činnosti – I. etapa Doly Bílina 2019 – 2035“, č.j. MZP/2018/710/3414:

Předmětné závazné stanovisko trpí zásadními věcnými a právními vadami, které zcela vědomě opomíjí a bagatelizuje některé významné vlivy záměru na životní prostředí, a nenaplňuje tak požadavky na jeho obsah vyplývající ze zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen “zákon o EIA”). Proto žádáme, aby ministr životního prostředí jako nadřízený správní orgán podle § 149 odst. 6 správního řádu zahájil přezkumné řízení předmětného závazného stanoviska a rozhodl o jeho zrušení, případně změně.

Nezákonnost závazného stanoviska

Nezákonnost předmětného souhlasného závazného stanoviska spatřujeme v následujících skutečnostech:

a) V rozporu s § 5 zákona o EIA **chybí posouzení sekundárních vlivů předmětného záměru na klima ve formě spálení uhlí** (které by bez schválení záměru zůstalo v zemi a nebylo by tedy možné jej spálit) **a z něj vyplývající vznik emisí CO2**, Přestože ze stanoviska vyplývá, že rozšíření dolu by mělo na svědomí vznik 11,5 milionu tun CO2 ročně, přesto nebyl v rozporu s § 5 zákona o EIA vzat tento fakt v potaz pro posouzení sekundárních vlivů na klima.

b) Souhlasné závazné stanovisko obsahuje prokazatelně nepravdivé a matoucí informace, jejichž nepravdivosti si přitom Ministerstvo životního prostředí muselo být vědomo. Souhlasné stanovisko tvrdí, že není potřeba provádět hodnocení vlivů na

klima, protože takové hodnocení probíhá v procesech EIA u stávajících i nově budovaných elektráren, které uhlí spalují. To je prokazatelně nepravdivé tvrzení. Například při změně integrovaného povolení, které umožnilo prodloužení provozu elektrárny Chvaletice, neproběhl žádný proces EIA, dokonce neproběhlo ani zjišťovací řízení, zda má proces EIA proběhnout. Hodnocení vlivu na klima chybí i v procesu EIA k novému bloku elektrárny Ledvice. Na nepravdivost tohoto tvrzení, které se objevilo již v dokumentaci zpracované oznamovatelem záměru, podatel upozornil například během veřejného projednání, takže Ministerstvo životního prostředí si této skutečnosti muselo být vědomo.

c) I přes nedostatečné vyhodnocení vlivu na klima je ze záměru zjevné, že není v souladu s našimi závazky vyplývajícími z Pařížské klimatické dohody. Ze zvláštní zprávy IPCC z podzimu minulého roku vyplývá, že pokud chceme zabránit katastrofickým scénářům změn klimatu, musíme razantně snižovat emise skleníkových plynů již v období do roku 2030. Prodloužení provozu dolu Bílina za tento horizont tak odporuje této mezinárodní dohodě, která má v českém právním systému přednost před zákony.

Rozpor s § 5 zákona o EIA:

§ 5 odst. 1 zákona o EIA říká: *„Posuzování zahrnuje zjištění, popis, posouzení a vyhodnocení předpokládaných přímých a nepřímých významných vlivů provedení i neprovedení záměru na životní prostředí.“*

Zejména pokud jde o vlivy záměru na globální změnu klimatu, souhlasné stanovisko zanedbává nepřímé vlivy záměru, tj. emise skleníkových plynů vznikající při spalování uhlí, které bude v rámci realizace záměru vytěženo. Komentářová literatura k nepřímým vlivům záměrů jednoznačně uvádí:

> *„Předmětem posouzení jsou nejen přímé vlivy, ale rovněž vlivy nepřímé. To znamená, že zohledněny musí být vlivy, které **mohou být přímým důsledkem záměru, stejně jako vlivy zprostředkované**. V případě těch druhých je nicméně nezbytné, aby zde byla **příčinná souvislost** mezi identifikovanými sekundárními vlivy a záměrem. Požadavek příčinné souvislosti ve vztahu k nepřímým vlivům nemá být vykládán jako omezující podmínka, která umožní, aby se v rámci procesu EIA odhlíželo od vlivů, které záměr může způsobit, s odůvodněním, že jde o vlivy velmi vzdálené, bez úzkého přimknutí k záměru jako takovému. Účelem požadavku určité příčinné souvislosti je odizolovat takové obecné vlivy na životní prostředí, kterým je dané území obecně vystaveno, aniž by bylo na základě konkrétních skutečností doloženo, že záměr skutečně může působit i na obecné podmínky v území. Hranici je třeba vést velmi citlivým způsobem, a to vždy ve prospěch preventivního působení na ochranu životního prostředí.“*[1]

Vztah příčinné souvislosti je dán tím, že bez určité příčiny by daný škodlivý následek nenastal, případně by nenastal takovým způsobem, jakým nastal. Z tohoto hlediska

[1] KOCOUREK, Tomáš. § 5 [Způsob posuzování vlivů záměru na životní prostředí]. In: BAHÝĽOVÁ, Lenka, KOCOUREK, Tomáš, VOMÁČKA, Vojtěch. Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 33. ISBN 978-80-7400-589-3.

lze jednoznačně identifikovat příčinný vztah mezi realizací projednávaného záměru a emisemi skleníkových plynů vznikajícími v spálením uhlí získaného v rámci realizace záměru. Je totiž jednoznačné, že tyto emise skleníkových plynů (tj. škodlivý následek) by nenastaly v případě, že by k realizaci záměru nedošlo. Podmínka příčinné souvislosti je zde tedy jednoznačně naplněna a je třeba škodlivé následky související s využitím vytěženého uhlí rovněž považovat za nepřímé vlivy projednávaného záměru a zařadit je do posouzení vlivů na životní prostředí.

Za Greenpeace Česká republika, z.s.

David Murphy
ředitel